

สภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียน  
ในสถานศึกษา อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

THE CONDITIONS TO ACADEMIC MANAGEMENT FOR PROMOTING STUDENTS' LIFE SKILKS IN  
EDUCATIONAL INSTITUTIONS WICHIANBURI DISTRICT, PHETCHABUN PROVINCE

ธนากร น่วมมี<sup>1</sup>, นงลักษณ์ ในฉลาด<sup>2</sup>  
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม  
Thanakon Nuammi<sup>1</sup>, Nongluck Jaichalad<sup>2</sup>  
Pibulsongkram Rajabhat University

Corresponding Author E-mail : kornn\_123@hotmail.com<sup>1</sup>, nongluck@psru.ac.th<sup>2</sup>

(Received : November 23, 2025; Edit : December 5, 2025; accepted : December 7, 2025)

**บทคัดย่อ**

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ประชากร ได้แก่สถานศึกษา จำนวน 61 แห่ง กลุ่มตัวอย่างได้แก่ สถานศึกษาในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 56 แห่ง ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน โดยกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล สถานศึกษาละ 2 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูหัวหน้างานวิชาการ จำนวน 1 คน รวมสถานศึกษาละ 2 คน ได้โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง รวมทั้งสิ้น จำนวน 112 คน เครื่องมือที่เก็บข้อมูล แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้วยค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.60-1.00 และค่าความเชื่อมั่น .957 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้าน การนิเทศการศึกษา

**คำสำคัญ:** การบริหารงานวิชาการ ทักษะชีวิตนักเรียน

### Abstract

The purpose of this research was to examine the state of academic administration for promoting students' life skills in educational institutions in Wichian Buri District, Phetchabun Province. The population consisted of 61 schools, and the sample included 56 schools selected using Krejcie and Morgan's sampling table. Two informants were selected from each school one school administrator and one head of academic affair using purposive sampling, totaling 112 participants.

The research instrument was a five-point Likert scale questionnaire, which was validated by experts and showed an Index of Item-Objective Congruence (IOC) ranging from 0.60 to 1.00, with a reliability coefficient of .957. The statistics used for data analysis were percentage, mean, and standard deviation..

The findings revealed that the overall state of academic administration for promoting students' life skills in schools in Wichian Buri District, Phetchabun Province was at the highest level. Considering each aspect, the highest mean score was found in curriculum development, followed by measurement, evaluation, and credit transfer processes. The aspect with the lowest mean score was educational supervision.

**Keywords :** Academic Administration, student life skills

## ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจาก การศึกษามีบทบาทสำคัญ ในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและ สังคมที่เป็นพลวัตประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับ การพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้ สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศภูมิภาคและของโลก ควบคู่กับการดำรงรักษาอัตลักษณ์ ของประเทศ ในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญ กับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มี ทักษะความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ เพื่อให้คนไทยมี คุณภาพชีวิตที่ดี รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : 1) งาน วิชาการเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา เพราะเป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะที่ เหมาะสมตามหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษา งานวิชาการจึงเป็นกลไกหลักที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการเรียนรู้และยังเป็น ตัวกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับบริบทของชุมชน สังคม และนโยบายระดับชาติ สอดคล้องกับหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้ง ทางด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลกที่ดี ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนด ขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีมีปัญญา มีความสุขมีศักยภาพในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ ซึ่ง จุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในข้อ 2 ที่มุ่งให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวไว้ว่า "มีความรู้ อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต" (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565 : 1)

โดยการพัฒนาทักษะชีวิตบรรจุไว้ในหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสมรรถนะผู้เรียนในข้อ 4 คือความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวันการเรียนรู้ด้วย ตนเองและสภาพแวดล้อมและรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่กระทบต่อตนเองบุคคลอื่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 7) สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีนโยบายให้สถานศึกษาในสังกัดมีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ เข้มแข็ง เพื่อให้นักเรียนได้รับการดูแล ช่วยเหลือ พิทักษ์ ปกป้อง และคุ้มครองในทุกมิติอย่างครบถ้วน โดยคาดหวังให้นักเรียนได้รับ ความรู้และประสบการณ์ทั้งด้านวิชาการและวิชาชีวิต สามารถประกอบอาชีพและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและ ปลอดภัยซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้สนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานิเทศ กำกับ ติดตาม และเร่งรัดให้เกิดการขับเคลื่อนเรื่องดังกล่าว สำหรับด้านวิชาชีวิต หรือ "ทักษะชีวิต" เป็นความสามารถของบุคคลที่จะจัดการกับปัญหาต่าง ๆ รอบตัวในสภาพสังคมปัจจุบันและเตรียมความพร้อมสำหรับ การปรับตัวในอนาคตในกรณีที่อาจจะประสบเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ในชีวิต จึงถือได้ว่าเป็นกลไกสำคัญในการเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน ภัยทางสังคมให้แก่เด็กและเยาวชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566 : 1)

สภาพสังคมในทศวรรษใหม่เป็นยุคของความเร็วและความล้ำสมัยของเทคโนโลยีการสื่อสาร ความหลากหลายทางเชื้อชาติ วัฒนธรรมการหล่อหลอมรวมความคิดและความเชื่อของกลุ่มคน ที่บุคคลในสังคมจะต้องตั้งรับการมีวิถีชีวิตยุคใหม่อย่างมี วิจารณญาณ ซึ่งจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างมากรุ่นนี้เอง ได้ส่งผลกระทบต่อเด็กวัยเรียน ทั้งการดำเนินชีวิตท่ามกลางกระแส เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงและความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการศึกษาต่อของบุตรหลาน ตลอดจนการเผชิญสิ่งยั่วยุหรือตัวแบบที่ไม่ เหมาะสมต่าง ๆ รอบตัว ก่อให้เกิดปัญหาเด็กและเยาวชนอย่างมากทั้งปัญหาด้านการปรับตัว ปัญหาด้านอารมณ์และจิตใจ ปัญหา สุขภาพ ปัญหาความรุนแรง ปัญหาเด็กติดเกม ปัญหายาเสพติด ปัญหาทางเพศ ฯลฯ โดยเฉพาะในเด็กและเยาวชนที่มีทักษะชีวิตต่ำ ขาดภูมิคุ้มกันทางสังคมที่ดี เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานไปแล้ว อาจเป็นคนที่ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีปัญหาทางอารมณ์ จิตใจ และมีความขัดแย้งในชีวิตได้ง่าย ครูจึงต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตเป็นภูมิคุ้มกัน ให้รอดพ้นจาก การครอบงำความคิดของสื่อเทคโนโลยี และตั้งรับต่อการก้าวรุกรุกทางสังคมอย่างรู้เท่าทัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน, 2554 : 1) สอดคล้องกับ (สุภาพร สมบัติ, 2564 : 44-45) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาความรอบรู้ด้านเพศวิถีศึกษาและ ทักษะชีวิต สำหรับวัยรุ่น อายุ 10 - 19 ปี พบว่า จากข้อมูลรายงานเฝ้าระวังการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2564 มีแม่วัยรุ่นที่ไม่ได้ คุมกำเนิดก่อนตั้งครรภ์ร้อยละ 44.2 สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ตั้งใจ ร้อยละ 47.5 ไม่รู้จักวิธีคุมกำเนิดร้อยละ 28.8 มีเพศสัมพันธ์ขณะมีเมินมา ร้อยละ 10.0 ส่วนแม่วัยรุ่นที่มีการคุมกำเนิดก่อนตั้งครรภ์ ส่วนใหญ่เลือกวิธีวิธีคุมกำเนิดชั่วคราวมากที่สุด เท่ากับ ร้อยละ 51.5 จากข้อมูลแสดงให้เห็นว่า เด็กวัยรุ่นยังขาดความรู้ความเข้าใจในการดูแลตนเองการใช้สื่อโซเชียลในทางที่ผิด และการดำรงชีวิตท่ามกลางกระแสที่เปลี่ยนแปลงไป สอดคล้องกับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ได้

พบว่าในกลยุทธ์ที่ 4 ของแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2567 ระบุว่า การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะในศตวรรษที่ 21 ยังไม่บรรลุเป้าหมาย เนื่องจากสถานศึกษาขาดรูปแบบการจัดการจัดการการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับภูมิปัญญาท้องถิ่นและการเรียนรู้เชิงบูรณาการ “การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามสมรรถนะหลักของหลักสูตรยังไม่บรรลุเป้าหมาย เนื่องจากขาดนวัตกรรมและรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ ทำให้นักเรียนส่วนใหญ่ยังขาดทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 เช่น การคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม การวางแผนชีวิต และการปรับตัวต่อสังคมพหุวัฒนธรรม ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการดำเนินชีวิตในโลกปัจจุบัน “จัดให้มีการพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การแก้ปัญหาที่ซับซ้อน การทำงานร่วมกับผู้อื่น และทักษะในการวางแผนชีวิตและการเงิน รวมทั้งทักษะชีวิตที่สามารถอยู่ร่วมกับสังคมพหุวัฒนธรรมได้” (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3, 2567 : 70-71) ถึงแม้มีการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในหลายพื้นที่ แต่การจัดศึกษาที่เน้นการบูรณาการเข้ากับทักษะชีวิตในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ยังขาดการศึกษาอย่างเป็นระบบ งานวิจัยนี้จึงทำหน้าที่เป็นข้อมูล

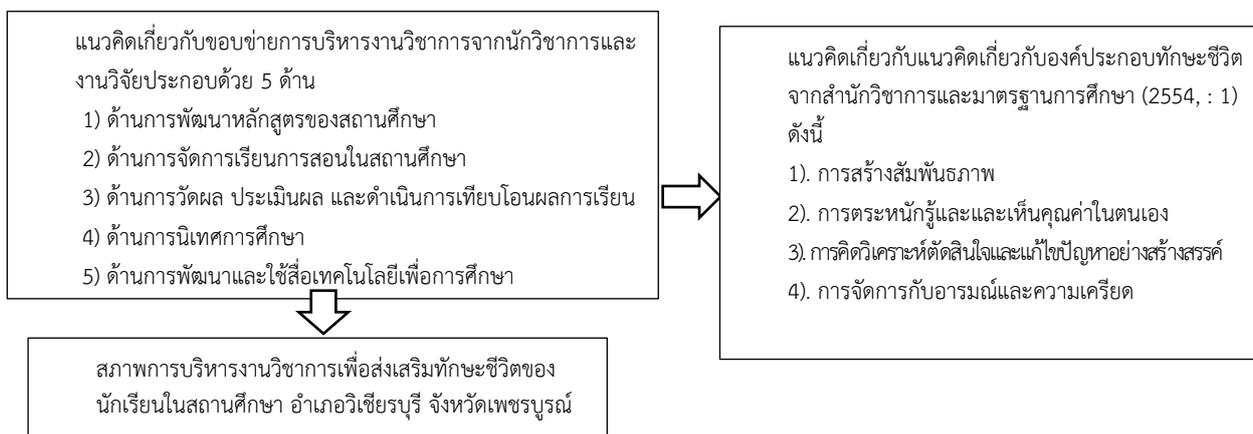
พื้นฐานสำหรับการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตจึงเป็นงานทางด้านวิชาการของสถานศึกษา ที่มุ่งพัฒนาและส่งเสริมให้นักเรียนมี ทักษะชีวิต ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 โดยบูรณาการความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และการปฏิบัติจริงในกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ภายในและนอกห้องเรียน อีกทั้งยังมีบทบาทสำคัญในการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม ป้องกันปัญหา และส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ทักษะชีวิตมีความสำคัญกับนักเรียน ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการปรับตัวกับปัญหาต่าง ๆ รอบตัว ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ ๆ เช่น ความภูมิใจในตนเอง ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ความตระหนักรู้ในตน (รู้จักตนเอง) ความเห็นใจผู้อื่น ทักษะการสื่อสารและสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่น ทักษะการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา ทักษะการจัดการกับอารมณ์และความเครียด เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาที่ผู้วิจัยที่กล่าวไว้ข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

### กรอบแนวคิดการวิจัย



ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

## วิธีดำเนินการวิจัย

### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

#### 1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือสถานศึกษาในอำเภอวิเชียรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 จำนวน 61 แห่ง

#### 2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่สถานศึกษาในอำเภอวิเชียรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จำนวน 56 แห่ง ได้มาจากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 43) โดยกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล สถานศึกษาละ 2 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูหัวหน้าวิชาการ จำนวน 1 คน รวมสถานศึกษาละ 2 คน ได้โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้ตัวเลขที่ได้จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 112 คน

## เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าจำนวน 5 ด้าน 50 ข้อ (Rating scale) โดยให้ผู้ตอบเลือกตามระดับความคิดเห็นของตนเอง ซึ่งแบ่งเป็น 5 โดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยให้ผู้ตอบเลือกตามระดับความคิดเห็นของตนเอง ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 121) โดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

- |   |         |                          |                        |
|---|---------|--------------------------|------------------------|
| 5 | หมายถึง | สภาพการบริหารงานวิชาการฯ | อยู่ในระดับ มากที่สุด  |
| 4 | หมายถึง | สภาพการบริหารงานวิชาการฯ | อยู่ในระดับ มาก        |
| 3 | หมายถึง | สภาพการบริหารงานวิชาการฯ | อยู่ในระดับ ปานกลาง    |
| 2 | หมายถึง | สภาพการบริหารงานวิชาการฯ | อยู่ในระดับ น้อย       |
| 1 | หมายถึง | สภาพการบริหารงานวิชาการฯ | อยู่ในระดับ น้อยที่สุด |

## การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ มีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้า และสังเคราะห์ข้อมูล จากแนวคิด หลักการ ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์
2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล กำหนดขอบเขตของเนื้อหา เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย
3. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อคำถาม เพื่อสร้างแบบตรวจสอบรายการ และสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า
4. สร้างแบบสอบถาม โดยกำหนดประเด็นที่จะถามตามกรอบแนวคิดการวิจัยหรือนิยามศัพท์เฉพาะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียน
5. นำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา
6. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ค่าสอดคล้องเชิงเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัย (Index of Item – Objective Congruence: IOC) ของข้อคำถามกับนิยามศัพท์ เลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC เฉลี่ยตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป นำไปเป็นแบบสอบถาม (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 72) ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าอยู่ระหว่าง 0.6-1.00

7. นำแบบสอบถามมาปรับปรุง ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

8. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารและครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในอำเภอบึงสามพัน

จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลจากแบบสอบถาม ที่ได้จากการทดลองใช้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient :  $\alpha$ ) และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับไม่น้อยกว่า 0.70 (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 113) โดยได้ความเชื่อมั่นจากการทดลองใช้แบบสอบถามอยู่ที่ระดับ ค่าความเชื่อมั่น .957

9. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยทำการตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือ และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ในการขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 112 คน
2. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัย และแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 112 ฉบับ
3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามโดยใช้รูปแบบออนไลน์ (Google Forms) จำนวน 112 ฉบับ และได้รับคืนจำนวน 112 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

### การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่จะนำไปวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าทางสถิติ โดยดำเนินการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับคืนอีกครั้งหนึ่ง
2. ลงรหัสข้อมูล และกรอกข้อมูลลงในโปรแกรมสำเร็จรูป ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
3. วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ดำเนินการโดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ กำหนดการแปลผลโดยใช้ค่าเฉลี่ยของช่วงคะแนน (Class interval) ตามเกณฑ์ของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 121) ดังนี้

4.51 – 5.00	หมายถึง สภาพการบริหารงานวิชาการฯ	อยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง สภาพการบริหารงานวิชาการฯ	อยู่ในระดับมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง สภาพการบริหารงานวิชาการฯ	อยู่ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง สภาพการบริหารงานวิชาการฯ	อยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง สภาพการบริหารงานวิชาการฯ	อยู่ในระดับน้อยที่สุด

### ผลการวิจัย

ผลวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ในภาพรวมและรายด้าน

ด้าน	การบริหารงานวิชาการ	n=112		ระดับ	ลำดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
1	การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.76	.25	มากที่สุด	1
2	การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.72	.36	มากที่สุด	2
3	การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.71	.31	มากที่สุด	3
5	การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี	4.69	.36	มากที่สุด	4
4	การนิเทศการศึกษา	4.67	.37	มากที่สุด	5
	รวม	4.69	.29	มากที่สุด	

จากตาราง 3 พบว่า การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา อำเภอลำดวน จังหวัด เพชรบูรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.69$ , S.D. = .29) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.76$  S.D. = .25) รองลงมา คือ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.72$  S.D. = .36) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.71$  S.D. = .31) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี อยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.69$  S.D. = .36) ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านการนิเทศการศึกษายู่ใน มากที่สุด( $\bar{X} = 4.67$  S.D. = .37)

### อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาอำเภอลำดวน จังหวัด เพชรบูรณ์ ผู้วิจัยจำแนกเป็นระดับต่าง ๆ ดังนี้ โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา รองลงมาด้านด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการนิเทศการศึกษา ตามลำดับ ซึ่งจะนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา อำเภอลำดวน จังหวัด เพชรบูรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเอง เข้ารับการอบรม จากหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ มีคุณภาพ หรือมีผลลัพธ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ส่งเสริมการใช้เครื่องมือและวิธีการวัดผลประเมินผลที่เหมาะสมและหลากหลาย เพื่อวัดระดับความรู้ ทักษะ และเจตคติของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ (ปริญาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ 2563: 58) ได้อธิบายไว้ว่างานวิชาการเป็นของหลักของสถานศึกษา จึงมีความสำคัญในฐานะงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนให้ดี และมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (สุกัญญา แซ่มซ้อย 2565, : 45) ได้อธิบายไว้ว่า การบริหารวิชาการเป็นหน้าที่สำคัญที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ดังนั้น สถานศึกษาทุกประเภทจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับงานวิชาการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ มีคุณภาพ หรือมีผลลัพธ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ศุภชัย บุญนาง, 2565) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครกลุ่มกรุงเทพมหานครเหนือ พบว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานสำคัญของผู้บริหารที่จะต้องรับผิดชอบในการใช้หลักการในการบริหารงานด้านนี้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งมีวิธีการจัดการให้ครู บุคลากรผู้ทำหน้าที่ด้านงานวิชาการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่และเกิดประสิทธิผล โดยอาศัยองค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้การวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ (จิตาภา ศรีมูล, 2567) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 พบว่าสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 ได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พัฒนาการบวนการเรียนรู้การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการ

เรียน วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา นิเทศการศึกษา พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรกคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาติดตามและประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาการส่งเสริมทักษะชีวิตของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ครูผู้สอนตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น คิดวิเคราะห์ตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และจัดการกับอารมณ์และความเครียดในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของผู้เรียนและ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือการนิเทศการศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำแผนการพัฒนาระบบการให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่ครูผู้สอน โดยมุ่งเน้นการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการทักษะชีวิตจัดทำสรุปรายงานผลการนิเทศการศึกษาที่สะท้อนให้เห็นถึงผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู และผลที่เกิดขึ้นต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปยังค่าเฉลี่ยต่ำสุด มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาปรับปรุงหลักสูตรเดิมที่มีอยู่ โดยพิจารณาจากผลการประเมิน และแนวโน้มความเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียนวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ (สุรางค์ ธรรมโฆหาร, 2564 : 184-185) ได้อธิบายไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตรคือการจัดทำหลักสูตรปรับปรุง เปลี่ยนแปลงแบบสูตรให้ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคคลและสภาพสังคมโดยมีสองลักษณะคือ การจัดทำหลักสูตรใหม่ที่ไม่มีหลักสูตรเดิมอยู่ก่อน และการพัฒนากับสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น โดยการปรับปรุงหลักสูตรหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตร ซึ่งคล้องกับงานวิจัยของ (พิศิตาพร ใจดี, 2565) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐานด้านภาษาอังกฤษ (O-NET) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 พบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญการจัดการและพัฒนหลักสูตรสถานศึกษา และส่งเสริมครูในการจัดการและพัฒนหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้สามารถจัดการศึกษาไปได้ในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (วิไลลักษณ์ ฐักิจ, 2566) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำโครงสร้างหลักสูตร จัดทำสาระหลักสูตรออกแบบการเรียนรู้ ออกแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตลอดจนมีการประชุมและระดมความคิดจากครูผู้สอนเพื่อให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นหรือมีการจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่ โดยการรวมองค์ความรู้ที่หลากหลาย และหาแนวทางการเรียนที่เหมาะสมของบริบทของแต่ละสถานศึกษาตลอดจนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมทั้งปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต เพื่อให้ผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้เกิดความเชื่อมั่นในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (บุรินทรวิทย์ พ่วนอยู่, 2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์ สมโภชบางขุนเทียน พบว่าสถานศึกษามีการจัดรายวิชาต่าง ๆ อย่างครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรสถานศึกษา มีการประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาและรายงานผลการพัฒนาหลักสูตรต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รับทราบเป็นประจำทุกปี มีกระบวนการนิเทศ ติดตามการจัดทำหลักสูตรจากศึกษานิเทศก์หรือผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร และยังสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ทำให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2. ด้านการวัดผล ประเมินผล และด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการใช้เครื่องมือและวิธีการวัดผลประเมินผลที่เหมาะสมและหลากหลาย เพื่อวัดระดับความรู้ ทักษะ และเจตคติของผู้เรียนส่งเสริมการเก็บรวบรวมข้อมูลผลการเรียนรู้ของผู้เรียนและครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตให้ผู้เรียนสามารถสะสมผลการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (จิตติมา วรรณศรี, 2557 : 77) ได้อธิบายว่า การวัดและประเมินผลถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของการจัดการศึกษา เพื่อตรวจสอบและให้ข้อมูลสารสนเทศแก่ผู้เรียนว่า เกิดการเรียนรู้บรรลุตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ นอกจากนี้การวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการร่วมกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อสะท้อน ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ (อาทิตมณี แยมเกสร, 2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 พบว่าครูผู้สอนใช้กระบวนการ วัดผล ประเมินผลที่หลากหลาย บูรณาการในหลากหลายวิชา เช่น โครงงานวิทยาศาสตร์ การออกแบบเกม การประดิษฐ์ชิ้นงาน การใช้ทฤษฎีแรงจูงใจไฟ สัมฤทธิ์ การให้กำลังใจ การให้ของรางวัล การติชม สอดคล้องกับงานวิจัยของ (รัตนารณณ์ เผ่าฟู, 2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 พบว่าสถานศึกษามีการกำหนดระเบียบ แนวการปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของทุก

ฝ่าย ครูมีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่มีมาตรฐาน ครูดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย ครูทำการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สารการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (จิตาภา ศรีมูล, 2567) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า ครูมีการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามที่ สถานศึกษาได้วางไว้ และมีการพัฒนาเครื่องมือที่นำมาใช้วัดและประเมินผลอย่างเหมาะสม เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ทันสมัย สนับสนุนการพัฒนาของ นักเรียนส่งเสริม สนับสนุน ระบบสารสนเทศด้านการวัดและประเมินผลที่เป็นระบบ สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายเพื่อพัฒนา ศักยภาพในการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาและสามารถพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ มีการกำหนดระเบียบ การวัดและประเมินผลของสถานศึกษา และสถานศึกษามีกระบวนการตรวจสอบคุณภาพของการจัดการศึกษาผู้เรียน บุคลากรที่ เกี่ยวข้อง ซึ่งทำให้สถานศึกษามีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพและผู้เรียนสามารถเรียนรู้และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน ได้อย่างเหมาะสม

3. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้มีการสรุปและรายงานผลการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาการส่งเสริมทักษะชีวิตของผู้เรียน ให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติทักษะชีวิตในสถานการณ์จริง พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (ขวัญชัย ช้วน และธารทิพย์ ช้วน, 2562 : 15) ได้อธิบายไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ รู้จักค้นคว้า และแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้เรียนจากประสบการณ์จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ (วิไลลักษณ์ ฐิ กิจ, 2566) ได้ทำ การวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นผู้นำทางวิชาการสามารถให้คำแนะนำ การช่วยเหลือและส่งเสริม ให้ครูจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลายส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมตามจุดประสงค์ และแนะนำวิธีการใช้หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนให้ได้ประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลตาม จุดมุ่งหมายของหลักสูตร นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ มีการติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรม การเรียน การสอน รวมถึงการนำสื่อและเทคโนโลยีมาใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (บุรินทรวรวิทย์ พวนอ้อย, 2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช ขางขุนเทียน พบว่าสถานศึกษามีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในทุกกลุ่ม สารการเรียนรู้อยู่เป็นประจำ รวมทั้งมีการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูและบุคลากรอย่างเป็นระบบทำให้เกิด การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน นอกจากนี้สถานศึกษายังได้มีการส่งเสริมการพัฒนากระบวนการ จัดการเรียนการสอนแบบ Active learning และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ชนมพรรษ เทียมดวงแข, 2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู พบว่าสถานศึกษาส่งเสริมครูให้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดแหล่งการ เรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับชุมชนตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียนและจัด ให้มีการวิจัยพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

4. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ ครูผู้สอนผลิตและพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาและเน้นการส่งเสริมทักษะชีวิตของผู้เรียนครูผู้สอนสามารถ เลือกใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาตามความถนัด ความสนใจ และความต้องการในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะ ชีวิตเลือกใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการจัดการกับอารมณ์และความเครียดของ ผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (Kimbrough & Nunnery, 1998 : 58) ได้อธิบายไว้ว่า สื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนในการ จัดการเรียนการสอน ช่วยให้กระบวนการสอนครูอาจารย์บรรลุผลได้อย่างง่าย โดยการผลิตและพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี ให้มีความหลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน เพียงพอให้ครูอาจารย์สามารถนำไปใช้และเลือกใช้ได้ตามความถนัด และเหมาะสมเกิด การเรียนรู้ที่ง่ายขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ (อาทิทณณิ แยมเกสร, 2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารการจัดการเรียนรู้เพื่อ เสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 พบว่า ครูจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ ให้ผู้เรียนรู้เท่าทันการใช้สื่อและเทคโนโลยีในปัจจุบันใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นำ สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศหรือสื่อสมัยใหม่อื่น ๆ มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้นำข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้เป็น บทเรียนในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อให้รู้เท่าทันสถานการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (พิติตา

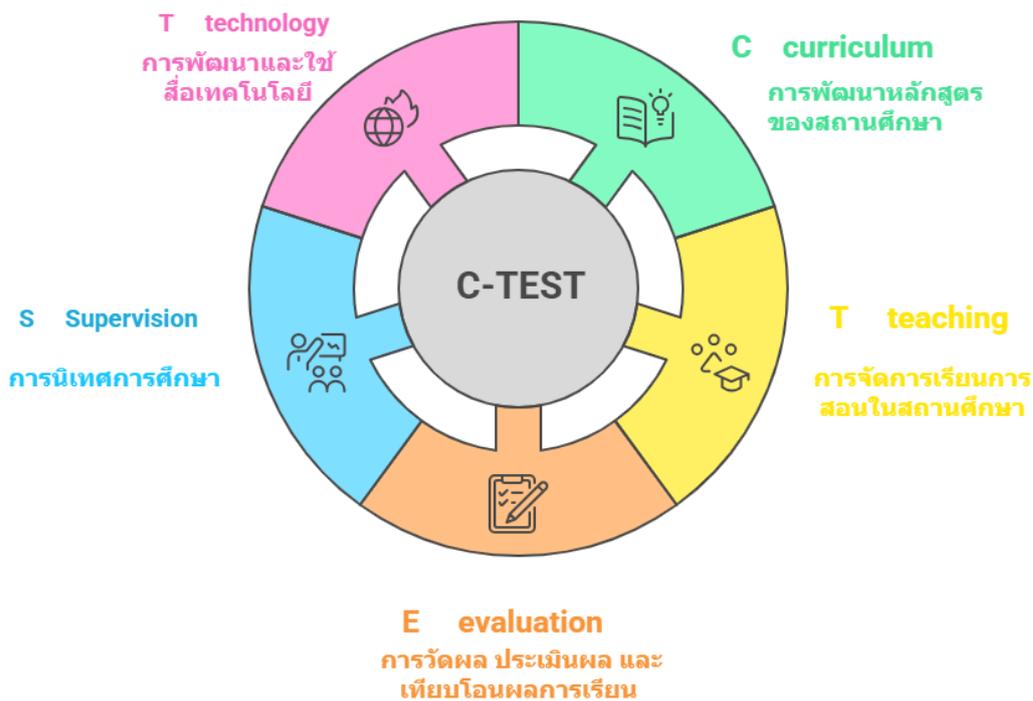
พร ใจดี, 2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐานด้านภาษาอังกฤษ (O-NET) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 พบว่าผู้บริหารกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษ โดยให้คุณครูเห็นถึงความสำคัญของการใช้สื่อและเทคโนโลยี มีการส่งเสริมครูในการอบรมด้านเทคโนโลยี เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถในการใช้สื่อและเทคโนโลยีในกระบวนการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (จิตาภา ศรีมูล, 2567) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 พบว่าครูมีกระบวนการเลือกใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนนอกจากนี้ครูยังมีการติดตามการผลิต ติดตามการนำไปใช้ และการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ และมีแนวทาง วิธีการ และเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อนำมาจัดการเรียนการสอน มีการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน และสามารถพัฒนาศักยภาพในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5. ด้านการนิเทศการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาสังเกตการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในชั้นเรียนตามสภาพจริง เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะชีวิตของผู้เรียน ให้คำแนะนำแก่ครูผู้สอนตามหลักการพัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างถูกต้อง โดยเน้นการนำไปสู่การพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของผู้เรียนส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (Glickman, 2004 : 7) ได้อธิบายไว้ว่า การนิเทศการศึกษาเป็นหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการสอนในเรื่องหลักสูตร การจัดครูเข้าสอน การจัดการสื่อการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก การเตรียมและพัฒนาครู รวมทั้งการประเมินผลการเรียนการสอนซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (ปริญญาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, 2563 : 244) ได้อธิบายไว้ว่าการนิเทศการสอนหมายถึง การสังเกตการปฏิบัติงานของครู โดยผู้บริหารสถานศึกษาและเพื่อนครู เพื่อมุ่งยกระดับการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (บุรินทร์วรวิทย์ พวนอยู่, 2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน พบว่าสถานศึกษามีการสร้างความตระหนักให้แก่ครูและบุคลากรให้เข้าใจกระบวนการนิเทศที่มีเป้าหมายในการพัฒนาปรับปรุงการ จัดกระบวนการเรียนการสอนของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพโดยมีกระบวนการดำเนินการนิเทศการศึกษาตามแผนการปฏิบัติการ ปฏิทินปฏิบัติงานทำให้ผู้ที่เข้ารับการนิเทศได้เตรียมตัวในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและสามารถวางแผนการสอนนำเสนอแนะปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เกิดคุณภาพมากยิ่งขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ชนมพรรษ เทียมดวงแข, 2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู พบว่าสถานศึกษาแต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเป็นคณะกรรมการนิเทศภายในจัดทำเอกสารการนิเทศให้เป็นรูปแบบเดียวกันพร้อมทั้งกำหนดแนวทางกระบวนการการนิเทศที่ชัดเจนสร้างความตระหนักให้ครูได้เข้าใจในกระบวนการนิเทศว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันจัดและสอดคล้องกับงานวิจัยของ (จิตาภา ศรีมูล, 2567) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 พบว่าครูมีการนำเอาเทคนิค วิธีการหรือแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ มีกระบวนการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษา พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสูงสุด ตลอดจนมีการแนะนำ และให้ความร่วมมือระหว่างผู้ นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องตามเป้าหมายที่สถานศึกษาได้ กำหนดไว้

## องค์ความรู้จากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยเรื่องสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ สามารถแสดงการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตในรูปแบบผังมโนทัศน์ “C-TEST CONCEPT” โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยที่สูงในแต่ละด้านเพื่อเป็นแนวปฏิบัติที่ดีในการส่งเสริมทักษะชีวิต ดังภาพ 1

### The condition to academic management for promoting students life skills in educational institutions



ภาพที่ 1 การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิต  
ที่มา : ธนากร น่วมมี (2568)

จากภาพ 1 การบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษาอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ เสนอในรูปแบบ “C-TEST CONCEPT” อธิบายรายละเอียดดังนี้

1. Curriculum (C) = การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาปรับปรุงหลักสูตรเดิมที่มีอยู่ โดยพิจารณาจากผลการประเมิน และแนวโน้มความเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียน
2. Teaching (T) = การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการสรุปและรายงานผลการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาการส่งเสริมทักษะชีวิตของผู้เรียน
3. Evaluation (E) = การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการใช้เครื่องมือและวิธีการวัดผลประเมินผลที่เหมาะสมและหลากหลาย เพื่อวัดระดับความรู้ ทักษะ และเจตคติของผู้เรียน
4. Supervision (S) = การนิเทศการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาสังเกตการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในชั้นเรียนตามสภาพจริง เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะชีวิตของผู้เรียน
5. Technology (T) = การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนผลิตและพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาและเน้นการส่งเสริมทักษะชีวิตของผู้เรียน

**ข้อเสนอแนะ**

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้  
จากการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา อำเภอ  
วิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้
  - 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดให้ครูผู้สอนทำวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อนำมาใช้ในการส่งเสริมทักษะชีวิต  
ของผู้เรียน
  - 1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการนำผลการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านทักษะชีวิตไปใช้ในการปรับปรุงการ  
เรียนการสอน
  - 1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนสามารถเข้าถึงและใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ทันสมัย  
และเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป  
จากการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนในสถานศึกษา อำเภอ  
วิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้ง ดังนี้
  - 2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะของครูผู้สอนสามารถใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ทันสมัยและ  
เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
  - 2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมในการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านทักษะชีวิตนำไปใช้ในการปรับปรุง  
การเรียนการสอน
  - 2.3 ควรศึกษาเกี่ยวกับการนำผลการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านทักษะชีวิตไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน

**เอกสารอ้างอิง**

- .กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). **คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ : สำนักนโยบาย  
และแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- ขวัญชัย ช้วนา, และธารทิพย์ ช้วนา. (2562). การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. **วารสาร  
บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร**. 16(73),13 –22.
- ชนมพรรษ เทียมดวงแข. (2566). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา  
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู. **ปริญาการศึกษามหาบัณฑิต**. มหาวิทยาลัย  
มหาสารคาม.
- จิตภา ศรีมูล. (2567). การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา  
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. **การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญาการศึกษามหาบัณฑิต**.  
มหาวิทยาลัยพะเยา.
- จิตมา วรณศรี. (2557). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา**. สำนักพิมพ์รัตนสุวรรณการพิมพ์ 3.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9)**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.  
(2560). **การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10)**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุรินทร์วรวิทย์ พ่วนอ้อย. (2566). การบริหารงานวิชาการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน. **การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตร  
มหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา**. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2563). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน**. กรุงเทพฯ : มิน เซอร์วิส ซัพพลาย.
- พุดิตาพร ใจดี. (2565). การบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้น พื้นฐานด้านภาษาอังกฤษ (O-  
NET) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1. **วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยเนตรการศึกษามหาบัณฑิต**.  
มหาวิทยาลัยเนตร.
- รัตนาภรณ์ เผ่าฟู. (2566). การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่  
การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1. **ปริญาการศึกษามหาบัณฑิต**. มหาวิทยาลัยพะเยา
- วิไลลักษณ์ ฐักิจ.(2566). การบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

- ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต**. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.  
ศุภชัย บุญนาง. (2565). การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร  
**วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต**. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2565). **การบริหารวิชาการที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคพลิกผัน**. กรุงเทพฯ :สำนักพิมพ์  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรางค์ ธรรมโวหาร. (2564). การพัฒนาหลักสูตร. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ.2551**. กรุงเทพฯ : ชุมชน  
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **คู่มือการใช้เครื่องมือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลาง  
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3**. กรุงเทพมหานคร :  
ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์อักษรไทย (น.ส.พ.ฟ้าเมืองไทย)
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). **คู่มือการคัดเลือกครูต้นแบบการจัดการเรียนรู้ประจำปี 2566** บูรณาการ  
ทักษะชีวิต.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579**. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3.(2567).**แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน(พ.ศ. 2566-2570)ทบทวน  
ปีงบประมาณ พ.ศ.2567**.
- สุภาพร สมบัติ. (2564). **การศึกษาความรอบรู้ด้านเพศวิถีศึกษาและทักษะชีวิต สำหรับวัยรุ่นอายุ 10 - 19 ปี**.สำนักอนามัยการ  
เจริญพันธุ์กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข.
- อาทิตมณี แยมเกษร. (2564). การบริหารการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่  
การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๒. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต**. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- Glickman, C.D. (2004). **Supervision and instructional leadership: A developmental approach (6th ed.)**. Boston:  
Allyn & Bacon.
- Kimbrough, B. and Nunnery, Y.(1998). **Educational Administration : An Introduction**. NewYork : Macmillan